

The Quarterly Journal of *Philosophical Investigations*

University of Tabriz-Iran

ISSN (print): 2251-7960 ISSN (online): 2423-4419

Journal Homepage: www.philosophy.Tabrizu.ac.ir

مجله علمی پژوهش‌های فلسفی دانشگاه تبریز

Vol. 14/ Issue: 30/ spring 2020

Badiou's Reading of Saint Paul

Parisa Shakourzadeh (corresponding author)

Ph.D. Student of Philosophy, Imam Khomeini International University, Qazvin, Iran

pshakourzadeh@gmail.com

Ali Naqi Baqershahi

Associate professor of Philosophy, Imam Khomeini International University, Qazvin, Iran

abaqershahi@yahoo.com

Abstract

There has been a renewed interest in reading Saint Paul from different aspects by contemporary political theology and philosophy. However, being encountered with the sickness of contemporary philosophy and regarding it as sophistry, Badiou turns to Paul as an anti-philosopher, model, and someone who answers the question of 'conditions of universal singularity'. In this article, the underlying reasons for the importance of Paul for Badiou will be discussed. By reflecting on the intricacies of Badiou's reading (reactivation of Paul), his approach to problems and goals of event philosophy will be revealed. Therefore, paying attention to Paul's interpretation as a part of Badiou's event philosophy project will pave the way for the understanding of Badiou's thought. On the other hand, by studying this exemplification of Christian history, a light will be shed on how Badiou relates politics to truth and recreates the political figure of the event. In the end, the criticism of his reading of Saint Paul mostly by theologians will be examined and responded.

Keywords: Anti-Philosophy, Badiou, Event, Political Theology, Saint Paul, Truth, Universal singularity

Introduction

In the history of philosophy many philosophers, including Middle Ages, modern and contemporary philosophers, have dealt with Saint Paul. In contemporary philosophy from the early 20th century could be visible. The new political theology seeks a new sphere to revitalize the political and universal truth and also confront the Post-Modern condition. This approach to theology is formed in the age of the end of metaphysics, the end of theology, the end of truth, the end of the subject, particularity, and relativism. Thus to find a new perspective in Christian theological tradition, Gianni Vattimo, Alian Badiou, Giorgio Agamben, Slavoj Zizek turned to Saint Paul. We shall study here the Badiou's reading of Paul as a part of this attempt.

Philosophy and Anti-Philosophy

Badiou considers contemporary philosophy sick and calls it the big modern sophistry which denies the 'truth'. According to him German Hermeneutic and Analytical philosophy same as Post-modern philosophy all announce the end of philosophy and truth, in addition, they are all focused on language.

Badiou discerns Anti-Philosophy discourse as the rival of sophistry. Paul along with Nietzsche, Wittgenstein, Lacan, Pascal, Kierkegaard, and Rousseau are the main figures of Anti-Philosophy. Anti-Philosophy is an immanent act which acknowledges the truth, but it is not an empirical or rational knowledge and it gains its truthfulness by the declaration of Anti-Philosopher as the subject.

How Paul is our contemporary?

As Badiou describes, today we are encountered with a false universality initiated by capitalism and on the other hand, particularity, and pluralism of identity politics which none could claim the truth. They mutually strengthen each other and both replace 'the truth procedures' of art, science, politics, and love with the culture, technology, management and sexual desire. Paul is opposed to the political theology of the Capitalism Empire. Badiou believes that Paul's question is the same as his: the condition of universal singularity. It is the truth that Paul seeks which is beyond Greek universal logos and the Jewish particular identity and he is faithful to its necessities.

Why Paul?

The significance of Paul for Badiou could be considered from different aspects and his interpreters underline at least one of them: first, as an exemplification, which sees Paul as an unnecessary and removable example. Second, as a philosophical intervention, Badiou thinks that philosophy needs Paul to reflect on truth and Paul shows the possibility of talking about universal truth. Third, as a political revelation, it finds in Paul a 'Militant figure' and 'poet thinker of the event' who could replace the party militant figure. It seems Badiou's reading should be regarded as an approach that contains all three facets.

Badiou's Method

As he ignores the hermeneutical and historical reading of Paul's text, he sees Paul neither as an apostle nor the saint. Paul is not treated here as a historical figure of

Christian history. Badiou has a formalistic approach in reading Paul's letters and focuses on the form of this fable. The resurrection of Christ is a fable that Paul encapsulates the whole Christianity in it.

Event Philosophy

The event philosophy of Badiou is needed for understanding his interpretation of Paul. The terminology of Badiou, concepts like situation, void, event, decision, subject of the event, truth Mentioned here, will be explained and used in Paul's case.

Resurrection Event

Badiou names resurrection as an event that Paul is the subject of it. Such an incident is not explicable and understandable in the discourse of Greek or Jewish. But the subjective declaration of this event makes it an entirely new universal truth. The problem which is raised here and is controversial among interpreters is the procedure of truth to which Paul belongs.

Also, Paul could be read in Badiou's project of Subject theory; that is to say how Paul becomes a subject and what kind of subject it is.

Criticism

There is widespread discontent with Badiou's reading of Paul by theologians and Bible scholars. Generally, they see the philosophers as intruders into the sphere of theology looking for prey. According to them, In Badiou's work, there are some misunderstandings or inaccuracies about historical facts. For instance, for them, Paul is not seeking universality and his Christian identity is consistent with his Jewish identity which cannot be read as a break.

Conclusion

The critiques posed by theologians are all neglecting Badiou's assertion that Paul is neither an apostle nor a saint, hence they reject Badiou's reading due to its inconsistency with historical facts. In This approach, Christianity is being read in Jewish tradition, not as a break or a new event, while Badiou's interpretation is based on Marcion's reading of Paul which sees Christianity as a rupture.

After all, what is so important in reactivating a figure of the first century is the priority of truth for subjection. Paul teaches us how the political subject is born by being faithful to the truth-event. In this reading Badiou also reveals the close link between theory and practice; philosophy by being faithful to truth-event could literally 'change the world'.

References

- Badiou, Alain(1395) *Manifesto for Philosophy* 1 & 2. Trans. By Ferdousi, Ali, Tehran: Dibaacheh Nashr
- Badiou, Alain(1386) *Saint Paul: The Foundation of Universalism*. Trans. By Farhadpour, Morad and Najafi, Saleh, Tehran: Maahi Nashr
- Badiou, Alain(2005) *Infinite Thought*, trans. And eds. Oliver Feltham and Justin Clemens, London: Continuum

- Badiou, Alain(2007) *Being and Event*, trans. And eds. Oliver Feltham and Justin Clemens, London: Continuum
- Badiou, Alain(2011) *Wittgenstein's Antiphilosophy*, trans. and intro. Bruno Bosteels, London: Verso
- Badiou, Alain(2009) *Theory of the Subject*, trans and intro. Bruno Bosteels London: Continuum
- Badiou, Alain and Miller, Adam(2005) Universal Truths and the Question of Religion: An Interview, *Journal of Philosophy and Scripture* 3(1)
- Badiou, Alain and Henric, Jacques (1998) *Paul the Saint- An Interview with Badiou*, Art Press
- Boeve, Lieven and Brbant, Cristophe(2010) *Between Philosophy and Theology*, Contemporary Interpretations of Christianity
- Boyarin, Daniel(1994) *A Radical Jew: Paul and the Politics of Identity*, University of California Press
- Bell, Daniel M. Jr(2007) Badiou's Faith and Paul's Gospel, *Angelaki: Journal of the Theoretical Humanities*, 12:1, 97-111
- Boer, Roland (2009) *Criticism of Religion, On Marxism and Theology*. Leiden: Brill. V.2
- Bosteels, Bruno (2008) Radical Antiphilosophy, *Filozofski vestnik*, vol.xxix.N.2.15-18
- Caputo D. John and Alcoff, Martin Linda (eds.) (2009) *St. Paul among the Philosophers*, Indian University Press Bloomington and Indianapolls
- Castelli, Ellizabeth (2010) The Philosopher's Paul in the Frame of Global: Some Reflections, *South Atlantic Quatrerly*, 109:4
- Clemens, J., Bartlett, A.J. & Ashton, P. (2006)*The Praxis of Alain Badiou*, Melbourn: re. press
- Critchley, Simon(2000) Demanding Approval: On the Ethics of Alain Badiou, *Radical Philosophy* 100:16-27
- Corcoran, Steven (edi.) (2015) *The Badiou Dictionary*, Edinburgh University Press
- Frick, Peter (edi.)(2013) *Paul in the Grip of the Philosophers*, Minneapolis: Fortress Press
- Hallward, Peter (2003) *Badiou: A Subject to Truth*, University of Minnesota Press
- Hallward, Peter (1995) An Interview with Badiou, Politics and Philosophy. Angeaki: *Journal of theoretical humanities*, 3:3

مجله علمی پژوهش‌های فلسفی دانشگاه تبریز

سال ۱۴ / شماره ۳۰ / بهار ۱۳۹۹

خوانش آلن بدیو از پل قدیس

پریسا شکورزاده

دانشجوی دکتری فلسفه دانشگاه بین‌المللی امام خمینی قزوین (نویسنده مسئول) - تهران

pshakourzadeh@gmail.com

علی نقی باقرشاهی

دانشیار فلسفه دانشگاه بین‌المللی امام خمینی قزوین

abaqershahi@yahoo.com

چکیده

فلسفه و الهیات سیاسی معاصر از جنبه‌های مختلف به خوانش دوباره‌ی پل رسول زده‌اند. اما نزد بدیو این توجه در مواجهه با وضعیت بیمار فلسفه‌ی معاصر و تبدیل شدن آن به سفسطه صورت می‌گیرد و پل به‌عنوان پادفیلسوف، الگوی فلسفه و کسی که به پرسش معاصر از «شرایط تحقق یک تکینگی کلی» پاسخ می‌دهد، برای بدیو اهمیت می‌یابد. در این مقاله چرایی و چگونگی اهمیت پل برای بدیو مورد بررسی قرار می‌گیرد و با تأمل در جزئیات خوانش بدیو از پل (بازفعال کردن پل) رهیافت بدیو به مسائل و اهداف فلسفه‌ی رخداد آشکار می‌شود. بدین ترتیب توجه بر تفسیر پل به‌عنوان بخشی از پروژه‌ی فلسفی رخداد بدیو مسیر فهم اندیشه‌ی بدیو را هموار می‌کند. از سویی دیگر با این نمونه از تاریخ مسیحی روشن می‌شود که چگونه بدیو حقیقت را به سیاست پیوند می‌زند و فیگور سیاسی رخداد را بازآفرینی می‌کند. در پایان انتقاداتی که به خوانش بدیو از پل قدیس وارد شده و بیشتر از جانب الهی‌دانان است، مورد بررسی قرار گرفته و به آن‌ها پاسخ داده می‌شود.

واژگان کلیدی: الهیات سیاسی، بدیو، پادفلسفه، پل، تکینگی کلی، حقیقت، رخداد

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۹/۱۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۴/۲۳

مقدمه

توجه فیلسوفان به پل رسول سابقه‌ای طولانی در تاریخ اندیشه فلسفی غرب دارد. از فیلسوفان قرون میانه همچون اریگن و آگوستین تا فلاسفه‌ی جدید مثل هگل، فروید، نیچه و در دوران معاصر فیلسوفانی چون لویناس، ریکور، هیدگر، دریدا و لیوتار در کنار فیلسوفان سیاسی مهم دوران، آگامبن، بدیو، نگری، ژیزک، نانسی، ایگلتون و... در زمره‌ی فیلسوفانی هستند که به الهیات مسیحی پل پرداخته‌اند. در فلسفه‌ی معاصر این توجه را باید جزئی از چرخش الهیاتی کلی‌تری دید که از اوایل سده‌ی حاضر در میان فلاسفه آغاز شده است. در پی تغییراتی در الهیات مسیحی و کلیسای کاتولیک در دهه ۱۹۶۰، که براساس آن کلیسا استقلال زندگی دنیوی را پذیرفت، انواع الهیات سیاسی، انقلابی و مارکسیستی پدید آمده است. با این تغییر رستگاری که پیش‌تر معطوف به زندگی پس از مرگ بود، در زندگی دنیوی جای گرفت و به رهایی از ساختارهای سرکوبگر تغییر معنا داد (Boeve & Barbant, 2010:193). بدین ترتیب الهیات سیاسی جدید در پیوند با تفکر انتقادی و تفسیر این جهانی و انقلابی الهیات مسیحی شکل گرفت. در دنیای پایان متافیزیک، پایان الهیات، پایان حقیقت، پایان سوژه، عدم قطعیت، جزئی‌گرایی و نسبت‌انگاری، الهیات سیاسی عرصه‌ی تازه‌ی را برای احیای امر سیاسی^۱ و حقیقت جهان شمول و همچنین مواجهه با وضعیت پست‌مدرن می‌گشود. نمونه‌ی این تلاش‌ها را می‌توان نزد جانی واتیمو (Vattimo)، الن بدیو (Badiou)، جورجیو آگامبن (Agamben) و اسلاوی ژیزک (Žizek) یافت که در پی یافتن پرسپکتیوی جدید در سنت الهیات مسیحی به سراغ سنت پل، یکی از مهم‌ترین چهره‌های تاریخ مسیحیت رفتند. در این مقاله توجه بدیو به پل و تفسیر او از اندیشه‌ی پل مورد بررسی قرار می‌گیرد و کوشش می‌شود جایگاه و اهمیت او برای اندیشه‌ی بدیو روشن شود.

فلسفه و یادفلسفه

از نظر بدیو فلسفه‌ی معاصر بیمار است و او به دنبال درمانی برای این بیماری است. به‌طور کلی اعلام بن‌بست فلسفه و پایان متافیزیک توسط سنت‌های فلسفی مسلط دوران رویکردی است که مورد انتقاد الن بدیو قرار می‌گیرد. «هرمنوتیک آلمانی همانند فلسفه‌ی تحلیلی، مارکسیسم انقلابی و تفسیر روان‌کاوانه، همگی در اعلام پایان یک رژیم اندیشه‌ی هزاران ساله یک‌رأی هستند. دیگر جایی برای در خیال پروردن یک فلسفه‌ی جاویدان که خود را ابقاء می‌کند نمانده است» (بدیو، ۱۳۹۵:۱۱). بدیو رویکردهای مهم فلسفی معاصر را به سه دسته تقسیم می‌کند: فلسفه‌ی هرمنوتیک آلمانی که گادامر (Gadamer) و هیدگر (Heidegger) نمایندگانش اصلی‌اش هستند، فلسفه‌ی تحلیلی انگلیسی‌زبان که ویتگنشتاین (Wittgenstein) و

^۱ خوانش سیاسی پل منبعث از ژاکوب تاوبز ۱ فیلسوف یهودی آلمانی است که در سال ۱۹۸۷ سلسله سخنرانی‌هایی در هیدلبرگ درباره‌ی اهمیت انقلابی-رستاخیزی پل برای رومیان ارائه کرد (Kerekes, 2015:29). برای مطالعه‌ی خوانش تابز از پل مراجعه شود به:

Taubes, Jacob (2004) *The Political Theology of Paul*, trans. Dana Hollander, Stanford University Press

کارنپ (Karnap) نام‌های اصلی‌اش هستند و فلسفه‌ی پست‌مدرن عمدتاً فرانسوی که دریدا (Derrida) و لیوتار (Lyotard) چهره‌های شاخص آن به شمار می‌روند. از نظر وی با وجود تمام تفاوت‌ها این سه رویکرد دارای دو وجه مشترک هستند: ویژگی اول که سلبی است، باور آن‌ها به پایان متافیزیک است؛ هر سه رویکرد پایان فلسفه را اعلام می‌کنند. ایده‌آل حقیقت فیلسوفان کلاسیک به پایان خود رسیده است؛ فلسفه دیگر ایده‌ی حقیقت را کنار گذاشته و به جای آن به تکثر معنا متوسل شده است. اما ویژگی دوم و ایجابی آن‌ها، محوریت یافتن مسئله‌ی زبان است. فلسفه‌ی معاصر تأملی بر زبان است. هرمنوتیک به تفسیر کنش‌های گفتار (Speech act)، فلسفه‌ی تحلیلی به اظهار (utterance) و قواعد حاکم بر آن، فلسفه‌ی پست‌مدرن به ایده‌ی تکثر جملات، پاره‌گفتارها و اشکال گفتمان می‌پردازند (Badiou, 2005: 42-47). بدیو در مانیفستش برای فلسفه می‌نویسد «امروز سروری زبان یک جزم عمومی است» و در این «چرخش بزرگ زبانی» به قول لیوتار، که طیف گسترده‌ای از زبان دقیق ایده‌آل پوزیتیویست‌ها، بیان شاعرانه‌ی هیدگری‌ها، نام‌باوری کامل فوکو (Foucault) و امر نمادین لکان (Lacan) را دربرمی‌گیرد، همگی «بر سر آن توافق دارند که بر حاشیه‌های هستی و زبان هیچ چیزی نیست» (بدیو، ۸۳-۸۲: ۱۳۹۵). از این‌رو بدیو فلسفه‌ی معاصر را «سفسطه‌گری بزرگ مدرن» می‌خواند که مقوله‌ی حقیقت را انکار می‌کند (بدیو، ۹۴: ۱۳۹۵).

بدیو علاوه بر سفسطه، در درون فلسفه گفتار دیگری با عنوان پادفلسفه (Anti-Philosophy) را شناسایی می‌کند. او پل را یکی از چهره‌های اصلی پادفلسفه می‌نامد (بدیو، ۳۰: ۱۳۸۶) که در کنار چهره‌های دیگر پادفلسفه یعنی نیچه (Nietzsche)، ویتگنشتاین، لکان، پاسکال (Pascal)، کی‌یرکگارد (Kierkegaard) و روسو (Rousseau) قرار می‌گیرد. بدیو در طی چهار سال (۱۹۹۲-۱۹۹۶) در پاریس سمینارهایی درباره‌ی پادفلسوفان اصلی یعنی نیچه، ویتگنشتاین، لکان و پل برگزار می‌کند و در این سمینارها پادفلسفه و سفسطه را به‌عنوان گفتارهای رقیب فلسفه تعریف می‌کند که گاهی چهره‌های مشترکی هم دارند، همچون نیچه و ویتگنشتاین. بدیو می‌گوید «سوفیست کسی است که تهی‌بودن مقوله‌ی حقیقت را یادآوری می‌کند» (Badiou, 2011: 28). درحالی‌که پادفلسفه برخلاف سفسطه وجود حقیقت را تصدیق می‌کند و «خود را به‌عنوان (نا)اندیشه‌ای اعلام می‌کند که قادر به لمس حقیقت است» (McCaffrey, 201: 97). همچنین پادفلسفه ارتباط فلسفه با معاصریت (Contemporaneity) را بازمی‌یابد. پادفلسوف نسبت به رویدادهای هنری یا سیاسی یا علمی که لحظه‌ی معاصر را تعریف می‌کنند، هشیار است و آن‌ها را ماده‌ی فلسفی خود قرار می‌دهد. آن‌ها نیروی تکین این مواد-اختراع علمی، خلق اثر هنری، نظام سیاسی جدید- را جذب و کنش فلسفی را از آن خود می‌کنند. به‌همین خاطر فیلسوفان «باید به پادفلسوف گوش فرادهند» (Badiou, 2011: 36-37).

پادفلسفه کنشی است درون‌ماندگار که در گسست از فلسفه به‌عنوان تفکر تاریخی و مبانی دیالکتیکی و استدلالی آن، بدون سابقه یا اعتبار بیرونی شکل می‌گیرد و تنها خودش را برای تصدیق ارزشش دارد. پادفلسوف به نام خاص (Proper Name) خود سخن می‌گوید و این تنها برهان واقعی گفتار اوست (Bosteels, 2008: 168-169). «موضع گفتن [اعلام] آشکارا بخشی از قاعده‌ی منطقی یا دلالتی گفته‌هاست. هیچ گفتاری نمی‌تواند دعوی صدق کند، اگر حاوی پاسخی صریح به این پرسش نباشد: چه کسی سخن می‌گوید؟» (بدیو، ۳۰: ۱۳۸۶). بنابراین کنش پادفلسفی، برخلاف ادعای فلسفه که با ارجاع به عقل کلی به نام همه صحبت می‌کند، تمام اعتبارش را از موضع سوژکتیو یعنی اعلام پادفلسوف می‌گیرد. به

همین خاطر است که کنش پادفیلسوف به شکل نظریه‌ی فلسفی نوشته نمی‌شود، بلکه «پاره‌هایی برگرفته از تجربه‌ی وجودی او» هستند. قطعات نیچه، یادداشت‌های روزانه‌ی کی‌یرکگارد، سمینارهای لکان، نامه‌های پل قدیس، اعترافات روسو، خاطرات پاسکال همگی نمونه‌های همین امرند. از نظر بدیو پل فیلسوف نیست، زیرا «تفکر خویش را به رخدادی تکین منتسب می‌کند و نه به مجموعه‌ای از کلی‌های مفهومی» (بدیو، ۱۳۸۶:۱۵۷). پل نه تنها فیلسوف نیست بلکه چیزی را اعلام می‌کند که عاری از هرگونه اثبات‌پذیری یا رؤیت‌پذیری است و فارغ از معرفت تجربی و مفهومی است. بدیو ماحصل پادفیلسوف بودن پل را این امر می‌داند که «گفتارش به هیچ روی در محدوده‌ی معرفت جای نمی‌گیرد» (همان، ۷۰).

چگونه «پل: همعصر ما» است؟

به باور بدیو امروزه از طرفی «سیاست هویت» و تکثرگرایی از ایده‌های مورد اقبال پست‌مدرنیسم است و دنیای معاصر آکنده از استقبال از هویت‌های متکثر و ایدئولوژی فرهنگ‌گرا و نسبی‌گرایی همراه آن است (بدیو، ۱۳۸۶:۱۹). و از طرف دیگر سرمایه‌داری با ایجاد کلیتی کاذب انواع کثرت‌گرایی‌ها را در خود جذب و هضم کرده است؛ «انتزاع پولی» عامل وحدت‌بخش نهفته در خاص‌گرایی‌های جماعت‌طلبانه است (همان، ۱۴)؛ جهان پیکری واحد در مقام یک بازار (جهانی) است؛ در واقع پول امر تکین امروزی است (همان، ۱۹). سرمایه و قانون بازار جهانی هرچیزی را تبدیل به کالا و قابل‌فروش کرده‌اند. اما جالب توجه است که همین هویت‌سازی‌ها مخزن بی‌پایانی برای بازار سرمایه‌داری است. هویت‌های اجتماعی خیالی زنان، سیاه‌پوستان، هم‌جنس‌گرایان و... خلق می‌شوند تا بازار جدیدی از محصولات مربوط به آنان ایجاد شود (همان، ۲۰). به عبارت دیگر سرمایه و هویت یکدیگر را تقویت می‌کنند و با یکدیگر همدست هستند. اما اشتراک آن‌ها در فقدان حقیقت است. از نظر بدیو هم سرمایه‌داری فاقد حقیقت است و هم «هیچ رویه‌ی حقیقتی نمی‌تواند از عنصر هویت مایه بگیرد» (همان، ۲۱). در جهان معاصر رویه‌های حقیقت یعنی هنر، علم، سیاست و عشق سرکوب می‌شوند و جای آن‌ها را فرهنگ، تکنولوژی، مدیریت و میل جنسی می‌گیرند که همگونی بیشتری با بازار دارند (همان، ۲۲).

بدیو نه کلیت انتزاعی سرمایه را می‌پذیرد و نه با خاص‌گرایی هویت‌طلبانه موافقت دارد، نه امر کلی کاذب سرمایه و نه هویت‌های کثیر هیچ‌یک نمی‌توانند مدعی حقیقت شوند. بدیو مسئله‌ی خود و پل را یکسان می‌یابد. «مسئله‌ی دنیای امروزی این است که امر کلی همیشه انتزاعی تهی و بدون محتوا است. اما محتوای انضمامی هرگز کلی نیست و همیشه محدود است به جماعتی خاص یا متنی تاریخی. بنابراین بدیو نتیجه می‌گیرد که در دنیای امروزی هیچ چیزی نیست که حقیقت کلی داشته باشد. زیرا حقیقت نه انتزاعی و تهی و بدون محتوا می‌تواند باشد و نه خاص و مربوط به متن تاریخی» (Frick, 2013: 149). از این‌جا است که بدیو به دنبال پرسش از حقیقت شباهتی بین خود و پل می‌بیند و پرسش خود و پل را پرسش از «شرایط تحقق یک تکینگی کلی» (Universal singularity) بیان می‌کند (بدیو، ۱۳۸۶:۲۴).

پل در نامه به غلاطیان می‌نویسد «نه یهود در کار است نه یونانی، نه برده نه آزاد، نه مرد نه زن» (همان، ۱۸). او انتزاع‌های قانونی زمانه‌ی خود و هرگونه خاص‌گرایی و جماعت‌گرایی را طرد می‌کند. بدیو سرمایه‌داری امروزی را با امپراتوری روم در دوران پل هم‌ارز قرار می‌دهد؛ انتزاع اقتصادی امروز و انتزاع

حقوقی زمان پل (همان، ۲۵). پل نیز به عنوان مخالف الهیات سیاسی امپراتوری سرمایه‌داری برای بدیو ظاهر می‌شود. او حقیقتی را اعلام می‌کند که نه بر امر کلی کاذبی چون عقل کلی یونانی مبتنی است و نه بر هویت خاص و استثنایی‌ای مثل یهود. او حتی مخالف تمایز میان مؤمنان یهودی و نودینان غیریهودی است که فاقد علائم خاص و نامتعهد به مناسک هستند. از نظر او حقیقت در مقام تکینگی کلی نمی‌تواند منحصر به امتی خاص شود یا درجه و مرتبه داشته باشد، همه در برابر حقیقت یکسان‌اند و تنها تصدیق سوبژکتیو بی‌واسطه‌ی تکین بودن آن کافی است (همان، ۳۷).

از نظر بدیو تحقق یک تکینگی کلی الزاماتی دارد و پل به الزامات حقیقت به مثابه تکینگی کلی ملزم است: سوژه‌ی رخداده (مسیحی) نباید به هویت بیرونی (یهودی یا یونانی، طبقه‌ی اجتماعی خاص، جنسیت خاص) مشروط شود. حقیقت نباید در ذیل هیچ قانونی (شریعت یهود یا قانون نظم کیهانی یونانی) گنجانده شود. وفاداری به حقیقت از ویژگی‌های ضروری آن است (وفاداری پل به رخداده مسیح). حقیقت باید نسبت به وضع (دولت روم) و ایدئولوژی مستقر (گفتار یونانی و گفتار یهود) بی‌اعتنا باشد (همان، ۲۶-۲۷). همه‌ی این احکام درباره‌ی حقیقتی که پل اعلام کرده است صادق است. از این‌رو پل راهی را برای معضل مشترک ما ارائه می‌دهد که درخور تأمل است. او مدلی را ارائه می‌کند که بدون ماندن در بند هویت و جزئیت، حقیقتی تکین و کلی را اعلام می‌کند که برای همگان است.

چرا پل؟

اهمیت و کارکردهای پل برای بدیو از جنبه‌های مختلف قابل بررسی است که در تقسیم‌بندی آن‌ها در این‌جا از الگوی کارلسن پیروی می‌کنیم (Karlsen, 2017:419):

اول) به عنوان مثال: براساس این رویکرد پل مثالی است برای تفسیر بخش‌های اصلی فلسفه‌ی بدیو که در کتاب وجود و رخداد (1988) طرح شده است. به‌طور خلاصه، پل رستاخیز مسیح را به‌عنوان رخدادی که باید به آن ایمان داشت، اعلام می‌کند و تبدیل به سوژه‌ی رخداده رستاخیز می‌شود. این حقیقت در گسست از وضعیت (استقرار فلسفه‌ی یونانی و شریعت یهودی) به شکلی غیرقابل‌انتظار حادث می‌شود. نامه‌های پل نمونه‌ای است از نظریه‌ی بدیو درباره‌ی رخداده، حقیقت و سوژه شدن. پیتر هالوارد از جمله مفسران بدیو است که پل را مثال مرتبط با درک بدیو از رویه‌ی عام حقیقت می‌داند که در نهایت تنها یک مثال و بخشی غیرضروری از فلسفه‌ی اوست (Hallward, 2003:108). به همین دلیل نیز در کتاب خود تنها چهار صفحه‌ی کوتاه را به بحث پل اختصاص می‌دهد. اما بدیو در ادامه‌ی رواج جستجو برای چهره‌ی مبارز جدید، خوانش خود از پل را به‌گونه‌ای دیگر وصف می‌کند: «من به دوباره فعال‌سازی پل می‌پردازم» (بدیو، ۱۳۸۶:۹). بنابراین برخلاف این رویکرد به نظر نمی‌رسد پل مثالی غیرضروری برای بدیو باشد.

دوم) مداخله‌ی فلسفی: از نظر بدیو پل بنیان‌گذار کلی‌گرایی و «از نخستین نظریه‌پردازان امر کلی» است و با ظهور پل «گسستی نظری» در مفهوم کلی‌گرایی رخ می‌دهد. او حقیقت را در چارچوب «تکینگی کلی» تعریف می‌کند. به باور بدیو، فلسفه برای بازاندیشی درباره‌ی مفهوم حقیقت می‌تواند از پل بیاموزد. او به فیلسوف هشدار می‌دهد که «شرط‌های امر کلی نمی‌توانند مفهومی باشند، نه به لحاظ خاستگاه و نه به لحاظ

مقصودشان» (بدیو، ۱۳۸۶: ۱۵). از سویی فلسفه باید رخداد را مبدأ حرکت قرار دهد و از سوی دیگر هیچ مرجعی برای داوری درباره‌ی حقیقت وجود ندارد و حقیقت بدون پشتیبان است. از آنجایی که امروزه فلسفه ادعای حقیقت را از دست داده است، از نظر بدیو این مداخله‌ی فلسفی پل ضروری است. در خوانش پل امکان حقیقت کلی در جهان معاصر قابل بازیافتن است. بدیو در مصاحبه‌ای می‌گوید «چیزی که در مورد پل مهم است این است که می‌توانیم متن او را کاملاً مستقل از داستان فیض شخصی او و ارتباط این فیض با رستاخیز بخوانیم. اندیشه‌ی پل اندیشه‌ی رخداد است، اندیشه‌ی حقیقت به‌مثابه برسازنده‌ی رخداد، اندیشه‌ی وفاداری و همچنین اندیشه‌ی امر کلی» (Hallward, 1995: 125).

سوم) الهام سیاسی: ^۱ براساس این تفسیر مشابهت‌های مارکسیسم و مسیحیت (جنبه‌ی انقلابی و رهایی‌بخشی، مسیانیک، آخرت‌شناسانه و اتوپایی) موجب توجه بدیو به پل شده است. پل می‌تواند راه‌حلی برای این مسئله باشد که سوژه‌ی حقیقت چگونه سازماندهی شود که ایمان مبارزش به رخداد حفظ شود ولی تبدیل به چیزی جزمی نشود. به‌علاوه نزد بدیو پل چهره‌ی مبارز و کنش‌گر سیاسی یا سوژه‌ی سیاسی است که برای رهایی کل بشر عمل می‌کند. او «شاعر-متفکر رخداد» و «چهره‌ی فرد مبارز» است (بدیو، ۱۳۸۶: ۸). بدیو در جستجوی یک چهره‌ی مبارز جدید است که جانشین چهره‌ی مبارز حزبی شود. نامه‌های پل دارای شور و شوق سیاسی‌اند. «پیکار علیه تفرقه‌های ویرانگر، یادآوری اصول بنیادین، تأکید دوباره بر اطمینان به سازمان‌دهندگان محلی، بررسی اختلاف‌نظرها، پافشاری بر تداوم فعالیت‌های تبلیغاتی، سازمان‌دهی امور مالی و... در این فهرست هیچ چیزی نیست که یک مبارز راه هرگونه آرمان سازمان‌یافته نتواند آن را به منزله‌ی امری مهم و اساسی برای دغدغه‌ها و دردهای مداخله‌ی جمعی بازشناسد» (بدیو، ۱۳۸۶: ۳۵-۳۶).

روش بدیو

بدیو پس از برگزاری سمینار درباره‌ی پادفلسفه‌ی پل در سال ۱۹۹۶، در سال ۱۹۹۷ کتاب «پل قدیس: بنیاد کلی‌گرایی» را منتشر می‌کند. ^۲ او در پیشگفتار کتاب با اشاره‌ای روش خود در قبال متون پل را خلاصه می‌کند: «در این تحقیق قصد من نه تاریخی کردن موضوع است و نه شرح و تفسیر آن» (بدیو، ۱۳۸۶: ۹). به عبارت دیگر، بدیو دو رویکرد رایج یعنی خوانش هرمنوتیک متن و رویکرد تاریخ‌گرایانه در مواجهه با متن را کنار می‌گذارد. خواندن نامه‌های پل همچون متون «کلاسیک» برای بدیو دلالت بر رویکرد هرمنوتیکی ندارد و او به دنبال ارائه‌ی تفسیر و آشکار کردن معانی پنهان از اندیشه‌ی پل نیست (Karlsen, 2017: 405-406).

به‌علاوه پل برای او به‌عنوان چهره‌ای تاریخی و موضوعی قابل بررسی در تاریخ مسیحیت هم مطرح نیست. از این رو برای بدیو واقعیات و دلالت‌های تاریخی از اهمیت چندانی برخوردار نیستند. او نامه‌های پل را

^۱ توجه به پتانسیل سیاسی نوشته‌های پل و ارتباط آن با مارکسیسم بدیو در اثر زیر برجسته است:

(2006) *The Praxis of Alain Badiou*, Melbourne: Clemens, J., Bartlett, A.J. & Ashton, P. re.press

^۲ البته علاقه‌ی بدیو به پل دیرینه‌تر است و همان‌طور که خودش گفته است، در نمایش‌نامه‌ی «واقعۀ در انطاکیه» (۱۹۸۲) شخصیت زن پائولا را با الهام از شخصیت پل نوشته است.

نه به عنوان متونی مقدس متعلق به قرن اول میلادی، بلکه همچون متنی فارغ از زمان، بدون واسطه و در ارتباط مستقیم با خود می‌خواند. روش بدیو و فیلسوفان دیگری که پس از توب (Taubes) در اوایل قرن بیست و یکم به پل روی آوردند، «نه توسط میراث فلسفی‌ای که در آن قرار دارند شکل می‌گیرد و نه از جنبه‌ی مطالعات پیشین درباره‌ی کتاب مقدس محدود می‌شود»، خوانش آن‌ها از نامه‌های پل کاملاً شخصی، بدون تقدس و یکسان با آثار دیگر است (Castelli, 2010:654). بدیو اعتراف می‌کند که پل برای او ارتباطی با دین ندارد، «برای من پل نه یک رسول است و نه یک قدیس» (بدیو، ۱۳۸۶:۷). او در جاهای مختلف کتاب تصریح می‌کند که به محتوای نامه‌های پل توجهی ندارد و می‌خواهد بر ساختار صوری آن‌ها متمرکز شود. از این رو رویکرد اصلی بدیو در این اثر رویکردی فرمالیستی است (Karlsen, 2017:408).

از نظر بدیو در داستان پل ما با «افسانه» سروکار داریم. «افسانه آن بخش از روایت است که از اشاره به هرگونه امر واقعی ناتوان است» (بدیو، ۱۳۸۶:۱۲). درحالی که از نظر بدیو باور به زنده شدن مردگان به هیچ‌وجه ممکن نیست، پل تمام مسیحیت را در عنصر افسانه‌ای رستاخیز خلاصه می‌کند. به باور بدیو باید محتوای افسانه را کنار بگذاریم و بر فرم آن متمرکز شویم: کسر کردن حقیقت از هر برداشت جماعت‌گرایانه، پرهیز از استقرار حقیقت بر پایه‌ی انبوه‌های پیش‌ساخته‌ی تاریخی، جدا کردن رویه‌ی حقیقت از تاریخمندی فرهنگی (بدیو، ۱۳۸۶:۱۲) و نسبت دادن پیوندی خاص از قانون و سوژه به امر کلی (بدیو، ۱۳۸۶:۱۵). بدین ترتیب فرم افسانه نمونه‌ای از رویه‌های حقیقت را نمایش می‌دهد و در تفسیر بائر «حقیقت ضرورتاً افسانه‌ای است. قدرت ادعای پل در این است که افسانه‌ی محض است و به هیچ عنصری از زندگی زمینی مسیح یا به‌طور کلی هیچ وضعیت تاریخی‌ای مربوط نیست» (Boer, 2009:176).

فلسفه‌ی رخداد

برای درک تفسیر بدیو از پل اشاره‌ای بسیار مختصر به فلسفه‌ی رخداد او می‌کنیم و تلاش می‌کنیم در بخش‌های بعدی در طی شرح مواجهه‌ی بدیو با پل به بسط آن بپردازیم. براساس هستی‌شناسی بدیو در کتاب وجود و رخداد (2007) هیچ‌چیز خارج از وضعیت‌ها (situations) وجود ندارد. هرچه هست بازنمایی (representation) کثرتی از واحدهاست که همواره در وضعیتند. وضعیت بازنمایی ساختاریافته‌ی کثرت نامنسجم است. هر وضعیت مجموعه‌ای است که دارای عناصر خاص خود و روابط میان آن‌هاست که تابع منطق و نظم خاص آن هستند. شمارش (count) ساختار وضعیت را می‌سازد و عناصر خاص متعلق به وضعیت را تعیین می‌کند. هر وضعیت ساختار مخصوص به خود را دارد و حاصل واحدشماری است که عملکردی بر روی کثرت محض است. این کثرت محض که وجود واقعی وضعیت پیش از شمرده شدن است، خلاً (void) نام دارد. خلاً مانند صفر به شمارش در نمی‌آید. از سویی دیگر، هر وضعیت دارای عنصری اضافی است که به شمارش نمی‌آید و وضعیتی نامی برای آن ندارد. این اضافی آشکارکننده‌ی خلاً وضعیت است. رخداد چیزی بی‌سابقه و تصادفی است که به خلاً وضعیت وصل است و خلاً وضعیت را نشان می‌دهد. کنشی خلاف واقع است که نظم موجود را به هم می‌ریزد. رخداد (event) «چیزی است که به‌طور غیرقابل‌پیش‌بینی رخ می‌دهد و پتانسیل ایجاد تغییر عظیم در وضعیتی مفروض، وضع امور یا وضع دانش را دارد» (Cocoran, 201:115). رخداد به بعد ناوجود تعلق دارد و از عدم به وجود می‌آید. رخداد نادانسته،

غیرقابل تبیین، غیرقابل پیش‌بینی و رازآلود است و گسست از دانش وضعیت است. همچنین موضوع تصمیم رادیکال است که کارگر (wager) یا خادم رخداده باید آن تصمیم را بگیرد. با تصمیم به اعلام این که آنچه رخ داده رخداده است، رخداده موجود می‌شود (همان، ۳۲۴). تصمیم نیازمند وفاداری به رخداده حقیقتی است که هیچ دلیلی ندارد. سوژه با وفاداری به رخداده موجب تداوم رخداده می‌شود که حقیقت رخداده را تولید می‌کند. سوژه میانجی رخداده و حقیقت است که بدون آن امکان پیش‌آمده توسط رخداده تحقق نمی‌یابد. سوژه‌ی وفادار اعلام می‌کند که رخداده‌ی با منقطع کردن منطق امور واقع پدید آمده است. بنابراین حقیقت چیزی نیست که در چارچوب دانش و با تأمل حاصل شود. برعکس با گسست از دانش تثبیت شده‌ی وضعیت و با مداخله‌ی رخداده در وضعیت و با تعهد به این رخداده پدید می‌آید. رویه‌ی حقیقت‌فرایندی است که تنها به واسطه‌ی سوژه‌ی رخداده حاصل می‌شود که در وضعیت مفروض مداخله می‌کند و با اعلام، نامیدن و وفاداری به رخداده آن را رخداده می‌کند. رخداده در چهار رویه‌ی حقیقت یعنی فرایند عرضه‌شدن حقیقت امکان‌پذیر است: هنر، علم، سیاست و عشق. این رویه‌ها حقیقت را تولید می‌کنند.

رخداده رستاخیز

پل یا پلوس از مهم‌ترین شخصیت‌های الهیات مسیحی در حدود سال دهم میلادی در شهر طرطوس به دنیا آمد. او یک یهودی فریسی و شهروند روم بود که در سرکوب مسیحیان در اورشلیم شرکت داشت، اما در راه دمشق واقعه‌ای عرفانی موجب گرویدن او به مسیحیت می‌شود. پس از آن حادثه پل خود را وقف تبلیغ مسیحیت می‌کند و بشارت خود را در سفرهای تبلیغی عرضه می‌کند. او در دورانی زندگی می‌کرد که از سوی جهان‌بینی‌های ارفه‌ای و گنوسی و فلسفه‌ی افلاطونی میانه رواج داشت و از سوی دیگر باورهای آخرالزمانی و مسیانیک (باور به ظهور مسیاه به عنوان منجی و پایان جهان) در میان یهودیان شایع داشت. آشنایی او با زبان و فلسفه‌ی یونانی و عرفان گنوسی، به‌علاوه‌ی عناصر فکری یهودی در شکل‌گیری اندیشه‌ی او مؤثر واقع شده و امکان عرضه‌ی گفتاری سوم را فراهم کرده‌اند. نامه‌های پل قدیمی‌ترین متون مسیحیت به شمار می‌روند که قبل از اناجیل پنجگانه، در فاصله‌ی سال ۵۰ تا ۵۸ میلادی خطاب به گروه‌هایی کوچک نوشته شده‌اند.

بدیو اتفاقی را که در راه اورشلیم برای پل می‌افتد رخداده می‌داند که «نشانه‌ی سوژکتیو آن رخداده اصلی است که چیزی جز رستاخیز مسیح نیست» (بدیو، ۱۳۸۶:۳۱). رستاخیز مسیح رخداده است. «عیسی بر صلیب مرد و از میان مردگان برخاست» (بدیو، ۱۳۸۶:۹۴). این رخداده را نمی‌توان در وضعیت تبیین کرد. ایمان پل به آن تنها از ایمان آغاز می‌شود. نه کسی او را به مسیحیت دعوت می‌کند و نه او به دنبال تأیید یا تصدیق ایمانش توسط مرجعیتی می‌رود. رخداده-حقیقت اعلام شده توسط پل خودارجاع است. تغییر پل همچون یک صاعقه، وقفه و مواجهه‌ای بی‌واسطه است و او به دنبال تأیید برای رخداده‌ی نیست که او را به‌عنوان رسول برگزیده است. رخداده در زبان گفتار یهودی و یونانی قابل بیان نیست و نمی‌تواند در شیوه‌ی تفکر و با مفاهیم آن‌ها شناخته یا تأیید شود. رخداده با تعریف حقیقت به مثابه تکینگی کلی از گفتارهای پیشین می‌گسلد. حقیقت تکین است، یعنی ساختاری، اصل موضوعی یا حقوقی نیست. نه ساختار کلی‌تر چیزی را بیان می‌کند، نه نظام‌ساز است و نه از قوانین از پیش تعیین شده تبعیت می‌کند. امری کاملاً نو است که بر هیچ چیز قبل از

خودش مبتنی نیست. حقیقت کلی است، یعنی نه به هویتی پیشینی وابسته است و نه هویت جدیدی خلق می‌کند. بلکه برای همگان قابل دسترس است (Heiden, 2017: 87). بدیو خلاصه‌ای از رویه‌ی کلی پل ارائه می‌کند که تصویری کلی است از تفسیر بدیو از پل:

«اگر رخدادی در کار بوده است و اگر حقیقت عبارت باشد از اعلام آن رخداد و وفادار ماندن به این اعلام، دو پیامد حاصل می‌شود: نخست از آن‌جا که حقیقت امری رخدادی است یا به مرتبه‌ی آنچه رخ می‌دهد تعلق دارد پس تکین است. حقیقت نه ساختاری است نه اصل موضوعی و نه حقوقی یا قانونی. هیچ تعمیم حاضر و آماده‌ای نمی‌تواند آن را تبیین کند، یا به سوژه‌ی مدعی پیروی از حقیقت ساخت بخشد. در نتیجه چیزی به نام قانون حقیقت در کار نیست. دوم، از آن‌جا که حقیقت بر پایه‌ی یک اعلام، که ذاتاً کنشی سوژکتیو است ثبت می‌گردد، هیچ زیرمجموعه‌ی پیش‌ساخته‌ای نمی‌تواند پشتوانه‌ی آن باشد؛ هیچ امر جماعت‌خواهانه یا برآمده از بستری تاریخی نمی‌تواند جوهر خود را به فرایند حقیقت وام دهد. حقیقت در راستای هیچ زیرمجموعه‌ی جماعت‌خواهانه نیست و نسبت به همه‌ی آن‌ها حالت قطری دارد؛ حقیقت نه مدعی اقتداری برآمده از هرگونه هویتی است و نه برسازنده‌ی هیچ‌گونه هویتی. حقیقت به همگان عرضه می‌شود، یا هرکسی مخاطب حقیقت است، بی‌آن‌که هیچ شرط عضویتی بتواند بر این عرضه کردن یا این خطاب حد بگذارد.» (بدیو، ۲۰۰۶: ۲۵-۱۳۸۶)

در میان مفسران رابطه‌ی بدیو با الهیات درباره‌ی این مسئله اختلاف وجود دارد که با توجه به تفسیر پل در چارچوب فلسفه‌ی رخداد، آیا می‌توان دین را به‌عنوان رویه‌ی حقیقت پنجمی دانست که بدیو آن را عنوان نکرده است ولی به آن باور دارد؟ اگر این‌طور نیست، پل به کدام یک از چهار رویه تعلق دارد؟ مارچارت براساس خوانش بدیو از پل مطرح می‌کند که فلسفه‌ی بدیو مبتنی بر پارادایم مسیحیت به‌عنوان یکی از مدل‌هایش است. علاوه بر این می‌توان این‌گونه برداشت کرد که پل به رویه‌ی حقیقت سیاست تعلق دارد. «رستاخیز مسیح همان ساختار انقلاب‌های مدرن را دارد: رویه‌ی حقیقت سیاسی است که رژیم‌های گفتاری پیشین را منقطع می‌کند» (Marchart, 2007: 126). بنابراین او پل را در یکی از چهار رویه‌ی حقیقت یعنی سیاست قرار می‌دهد. مفسر دیگر کریچلی بر این باور است که دین را باید در رویه‌های حقیقت به‌عنوان کنش اخلاقی قرار دهیم. «اگر دین حداقل برای پل و شاید لویناس پادفلسفی است، دلیلی نمی‌بینم دین نتواند شرط کنش اخلاقی باشد» (Critchley, 2005: 21). شرط پنجم یعنی دین باید به شروط فلسفه که شروط کنش اخلاقی هم هستند اضافه شود. حتی می‌توان ادعا کرد که همان‌طور که در مفهوم فیض پل می‌بینیم، دین پارادایم کنش اخلاقی است. لوسکل که ارتباط نزدیکی بین الهیات و فلسفه‌ی بدیو می‌بیند پیشنهاد می‌کند به چهار رویه‌ی حقیقت رویه‌ی پنجم یعنی دین افزوده شود. از نظر او به‌کارگیری پل به‌عنوان فیگوری سرنمون برای سوژه‌ی رویه‌ی حقیقت مؤید همین امر است (Lecerle, 1999: 11).

ژریک نیز از جمله فیلسوفانی است که حقیقت دین را در قلمروی پنجمی قرار می‌دهد که بدیو به‌طور ضمنی به آن باور دارد. از نظر او خوانش بدیو از پل نمونه‌ی اعلامی رخداد-حقیقت بدیو است. اما بدیو به‌روشنی تعبیر ژریک و همفکرانش در قرار دادن دین در کنار رویه‌های دیگر را رد می‌کند: «پل اصلاً مثل نمونه‌های حقیقت در قلمروهای سیاست، هنر، علم و عشق نیست. دین در قلمروی حقیقت دیگری نیست. ملاحظه‌ی دوست من اسلاوی ژریک چندان دقیق نیست. زیرا مشابهتی بین پل و انقلاب‌های سیاسی، آثار

خالقانه هنری، نظریه‌های جدید علمی و تجربه‌های تازه‌ی عشق وجود ندارد. مشابهت بین فلسفه و پل است. یعنی بین فهم من و فهم پل از حقیقت. بنابراین دین قلمروی پنجم در فهرست سیاست، علم، هنر و عشق نیست» (Badiou and Miller, 2005:40). در همین مصاحبه بدیو نامه‌های پل را متنی درباره‌ی مفهوم جدیدی از حقیقت و شرایط کلی حقیقت جدید می‌داند (همان، ۳۸). ابداع پل در نظریه‌ی جدیدی درباره‌ی حقیقت است که شرایط آن را روشن می‌کند. او در مصاحبه‌ی دیگری نیز تصریح می‌کند که خط فکری پل تماماً مبتنی بر فهمی از حقیقت است که به‌طور کلی مورد پذیرش اوست (Badiou and Henric, 1998: 55). بنابراین پل نه در چهار رویه‌ی حقیقت می‌گنجد و نه بر رویه‌ی پنجمی دلالت دارد. بلکه از نظر بدیو او نظریه‌پرداز حقیقت است و از این جهت الگویی برای فلسفه است که چگونه با حقیقت مواجه شود.

بدیو برای پاسخ به این مسئله که چگونه می‌توان کلیتی داشت که هم انتزاعی و تهی نباشد و هم بدون محدود شدن به جماعت و هویتی خاص دارای محتوای عینی باشد، نشان می‌دهد که چگونه پل حقیقتی را اعلام می‌کند که با گسست از گفتارهای پیشین خاص‌گرایی را نفی می‌کند. رخداد رستاخیز از نظر پل در هیچ نظم تثبیت‌شده‌ای نمی‌تواند قرار بگیرد و در گفتارهای یونانی و یهودی تبیین شود. بلکه این حقیقت برای همگان است و پیام مسیح به همه‌ی انسان‌ها ارجاع می‌دهد.

از نظر بدیو نزد پل چهار رژیم گفتاری یا سیمای فکری یا منش سوژکتیو قابل شناسایی است: گفتار یونانی، گفتار یهودی، گفتار مسیحی و گفتار معجزه. گفتار یونانی با سیمای مرد حکیم: «حکمت عبارت است از تصاحب نظم ثابت جهان، جفت‌وجور کردن گفتار عقل (لوگوس) با وجود» (بدیو، ۶۵:۱۳۸۶). این گفتار کیهانی و دارای منطق تمامیت است. گفتار یهودی با سیمای نبی، گفتار نشانه‌هاست. نبی کسی است که با نشانه‌ها، علائم و معجزات سروکار دارد. از این رو گفتار استثناء است (بدیو، ۶۵:۱۳۸۶). گفتار یهودی و یونانی هر دو گفتارهای مهتری هستند و رستگاری را یا از طریق مهتری و تسلط بر رمزگشایی از نشانه‌ها (گفتار یهودی) و یا سلطه بر تمامیت کیهان (گفتار یونانی) تعریف می‌کنند (بدیو، ۶۵:۱۳۸۶). همچنین گفتارهای پدر هستند و بر شکلی از اطاعت (از کیهان، امپراتوری، خدا یا قانون) پافشاری می‌کنند. در تقابل با این دو گفتار، گفتار پسر یا رسول قرار دارد که در گسست از این دو و در متمایز ساختن کردوکارهایش از دو گفتار پیشین ممکن می‌شود. گفتار مسیحی گفتاری مطلقاً نو است که با دوپاره کردن تاریخ آغاز می‌شود. رسول کسی است که امکان رخداد رستاخیز یعنی امکان پیروزی بر مرگ را می‌نامد. رخدادی که «لوگوس فلسفی از اعلام آن عاجز است... [رخدادی که] زبان را به بن‌بست می‌کشاند» (همان، ۷۱). این رخداد نمی‌تواند با گفتارهای تثبیت‌شده‌ی وضعیت منطبق شود و بر براهین فلسفی یا سنت نبوی تکیه کند. گفتار رسول کاملاً خلاف گفتار حکمت و گفتار قدرت، گفتار نادانی و ضعف است. «گفتار سوم باید از مقام ضعف به بیان آید، چرا که قوتش در آن است. این گفتار نه لوگوس خواهد بود نه نشانه، و نه مسحور نگفتنی‌ها شدن» (همان، ۸۲) گفتار گفته‌های نگفتنی به گفتار چهارم یعنی گفتار معجزه یا تجلیل اشاره می‌کند. گفتار امر توصیف‌ناپذیر و گفتار نا-گفتار گفتار مبتنی بر معجزه یا گفتاری عرفانی است (همان، ۷۹). این گفتار نباید خطاب شود و باید صامت بماند. از نظر پل گفتار چهارم ما را به گفتار یهودی بازمی‌گرداند و ما نباید در دام منطق نشانه‌ها و براهین بیافتمیم. این پرهیز پل او را از پادفلاسفه‌ی کلاسیک مثل پاسکال جدا می‌کند. گفتار چهارم از نظر کافمن بسیار نزدیک است به «وضعیت استثناء» نزد آگامبن (Kaufman, 2008:50).

برخی از مفسران پرداختن بدیو به پل را در پروژه‌ی بزرگ‌تر او برای بازسازی نظریه‌ی سوژه قرار می‌دهند (Weaver2017, Hallward2003, Phelps2014). سوژه‌ای وابسته به رخداد که بدیو در کتاب وجود و رخداد به دنبال آن بود و پل را نمونه‌ای از آن می‌یابد. اما سوژه در فلسفه‌ی بدیو چگونه تعریف می‌شود؟ او در وجود و رخداد می‌نویسد: «ما معاصران دوره‌ی دوم نظریه‌ی سوژه هم هستیم. دیگر تم سوژه‌ی بنیادی، مرکزی و اندیشنده نیست که از دکارت تا هگل ادامه دارد و در مارکس و فروید (و در واقع در هوسرل و سارتر) هم دیده می‌شود. سوژه‌ی معاصر تهی، شکافته، بدون ذات و نااندیشنده است» (Badiou,2007:3). همان‌طور که از این نقل‌قول مشخص است، معنای سوژه نزد بدیو متفاوت از معنایی است که در سنت دکارتی دارد. نزد بدیو پیدایش سوژه وابسته به رخدادی است که به شکلی تصادفی، غیرقابل پیش‌بینی و غیرقابل نشان دادن در وضعیت تثبیت‌شده ایجاد می‌شود. رخداد سوژه را ایجاد می‌کند و سوژه با ایمان به رخداد آن را حفظ می‌کند. پل نیز از طریق مواجهه‌اش با رخداد رستاخیز مسیح به‌طور سوژکتیو ساخته می‌شود. بدیو پس از اشاره به شایستگی این «نظریه‌پرداز پادفلسفی کلیت» برای اعلام در مقام یک سوژه، می‌گوید او «به‌راستی چنین سوژه‌ای شد، آن هم به ناگهان، در آستانه‌ی دروازه‌ی دمشق» (بدیو، ۲۰۱۳۸۶).

از سوی دیگر بدیو سوژه‌ی پل را سوژه‌ای دوباره می‌خواند. یعنی «سوژه‌ای که محصول به‌هم بافتن دو رشته یا راه سوژکتیو است که پل یکی را تن می‌خواند و دیگری را روح» (بدیو، ۲۰۱۳۸۶:۸۱). سوژه‌ی مسیحی با وفاداری به رخداد مسیح به دوباره تقسیم می‌گردد. سوژه‌ی «نه... بلکه» بر ساخته‌ی فیض است، نه «یک مرده ریگ، نه یک سنت، نه یک تعلیم» (همان، ۹۴). رخداد راه تن را تعلیق می‌کند و راه روح را تأیید. روح و تن همان قانون و فیض برای سوژه‌ی رخداد هستند. پل می‌گوید «زیرا که شما نه در سایه‌ی قانون بلکه در سایه‌ی فیض‌اید» (همان). رستاخیز به مرگ نه می‌گوید تا سوژه خود را به دست جریان «بلکه» ی فیض، رخداد و زندگی بسپارد. مرگ گونه‌ای فکر است که با تن و قانون هم‌پیوند است. نزد پل مرگ مسیح «به‌مثابه نوعی شرط درونماندگار بودن عمل می‌کند» (همان، ۱۰۴). به عبارتی دیگر نفی تعالی خداوند است. چرا که رخداد نمی‌تواند متعالی باشد و اگر نه تکرار منطق یهودی خواهد بود. با مرگ مسیح قانون به‌عنوان واسطه‌ی ما و خدا ملغی می‌شود. او با فرستادن پسرش بروز رخداد و گسست از نظم قانونی را ممکن می‌کند. رستاخیز رخداد فیض است که هیچ جای ایجابی در وضعیت ندارد و در گسست از «میراث، سنت و آموزه» است. هر سوژه از اعلام یک رخداد آغاز می‌شود که در فیض خلاصه می‌شود. همچنین نباید در وضعیت یا جماعتی خاص ادغام شده باشد. قانون و فیض در مقابل هم قرار می‌گیرند. «قانون همواره جزئی، جانبدار و ناظر به اوصاف خاص است... [اما] حقیقتی که بناست همچون موجی از دل رخداد برخیزد و پیش رود، باید شمارش‌ناپذیر، وصف‌ناپذیر و هدایت‌ناپذیر باشد. این دقیقاً همان چیزی است که پل فیض می‌نامد: آن چیزی که رخ می‌دهد بی‌آن که با هیچ وصفی بر زبان آید، چیزی که ورای قانون است، چیزی که بر هر کسی روی می‌دهد بی‌آن که بتوان دلیلی بدان نسبت داد. فیض قطب مخالف قانون است، از آن جهت که بدون هیچ موعد مقرر از راه می‌رسد» (همان، ۱۱۳). بدیو تقابل قانون به‌عنوان امر کلی و فیض به‌مثابه امر پیشامده را وارونه می‌کند. این که همه‌ی ما تابع قانون کلی الهی هستیم و تنها عده‌ای از فیض الهی برخوردارند. در خوانش بدیو قانون خاص گراست و فیض امری کلی. نظم قانون همیشه حقوق و وظایف خاصی را تجویز می‌کند و منحصر به جماعت خاصی است. درحالی که فیض کلی است و برای همه‌ی انسان‌ها فارغ از نژاد،

جنسیت، قومیت و... است (Kerekes, 2015: 42). اعلام عمومی رخداد رستاخیز سوژه شدن سوژه است. بدیو سه فرایند سوبژکتیو اصلی را ایمان، امید و عشق می‌نامد. ایمان امکانی جدید از زندگی و مرگ را بیان می‌کند که هنوز محقق نشده است. «ایمان نام اعلام عمومی یا مداخله‌ای است که بنیان سوژه است و عشق نام قدرت اعلام یا حفظ سوژه در تولید حقیقت پسا رخداد» (Phelps, 2014: 148). عشق چیزی است که از تفکر قدرت می‌سازد، توانمندی ایمان است. در مورد پل همان خطاب کردن بی‌وقفه‌ی خویش به دیگران است (بدیو، ۱۳۵: ۱۳۸۶) اما امید ما را به شکیبایی و پایداری در مسیر و حفظ عشق فرامی‌خواند. امید «حالت ذهنی مناسب برای ادامه دادن فرایند سوبژکتیو است» (همان، ۱۳۸).

انتقادات

همان‌طور که قابل‌انتظار است تفسیر بدیو و فیلسوفان معاصر دیگر از پل قدیس واکنش‌هایی را از سوی برخی از متخصصان کتاب مقدس و الهی‌دانان برانگیخته است. از نمونه‌های این رویکرد سمینار «سفرهای پل قدیس به فلسفه» است که در سال ۲۰۰۸ در دانشگاه بریتیش کلمبیا برگزار شد و تفسیرهای فیلسوفان را از پل از منظر الهیاتی مورد بررسی قرار داد. مقالاتی که پس از این سمینار منتشر شده است نشان می‌دهد که الهی‌دانان چندان موافق تفسیرهای فیلسوفانه از پل نیستند و آن‌ها را مزاحمان الهیات می‌دانند که در قلمروی الهیات به دنبال شکار می‌گردند. به قول هرینک «آن‌ها تلاش می‌کنند جوهر آخرالزمانی پل را احیا کنند یا نشان دهند که این جوهر بیشتر از آن است که کاغذ فیلسوفان آن را جذب کند. آن‌ها می‌خواهند صدای پل در آخرالزمان مسیحی‌اش شنیده شود» (Harink, 2010: 9).^۱ دنیل بویرین (1994) فیلسوف و تاریخ‌نگار دین که به منظور پاسخ مسیحی دادن به تفسیرهای فیلسوفان به آنها خوشامد می‌گوید، انتقاداتی به بدیو وارد می‌کند. از جمله این که برداشت بدیو از جفت یهودی/یونانی نزد پل صحیح نیست. برای پل یهودی یا یونانی هویت‌های دینی هستند و یونانی به معنای کافر یا غیریهودی است. پل به دنبال کل‌گرایی نیست و تفسیر بدیو از پل که او را مبارز رادیکالی در گسست از یهودیت می‌دید خطاست. اما درعین حال برآن است که زبان رخداد بدیو چیزی را می‌تواند از متون بدیو اخذ کند که زبان الهیات از آن غافل می‌شود.

اما از نقدهای مختلفی که به خوانش بدیو از پل شده است عمده‌ترین آن‌ها مربوط به گسست یهودیت و مسیحیت در این خوانش است. برای مثال ویور (2017) معتقد است از آن‌جایی که بدیو متخصص کتاب مقدس نیست دچار خطاهایی در تفسیر پل شده است. از نظر او تقسیم‌گفتارهای یهودی و یونانی توسط بدیو «نادقیق و گمراه‌کننده» است. به‌علاوه بدیو پل را هم‌چون یک پروتستان حقیقی تفسیر می‌کند که دین جدیدی کاملاً گسسته از یهودیت وضع می‌کند. درحالی‌که باید پل را در پیوند با یهودیت درک کرد و چنین شکافی در کار او وجود ندارد (Weaver, 2017: 372). دنیل بل نیز بر این باور است که بدیو تفسیر غلطی از حقیقت-رخداد پل ارائه می‌دهد. زیرا «پل از جایگزین کردن یهودیت با مسیحیت پولسی دفاع نمی‌کرد». خوانش بدیو از پل ضدیهودیت است درحالی‌که بین یهودیت و مسیحیت پیوستگی وجود دارد. برای پل همه چیز منوط به برگزیده بودن قوم یهود است و او نجات فرزندان اسرائیل را وعده می‌دهد (Bell, 2007: 105).

۱ اشاره دارد به گفته‌ی والتر بنیامین که رابطه‌ی خود را با الهیات مثل کاغذ خشک‌کن و جوهر وصف می‌کند.

مارتین(2009) نیز کل‌گرایی منسوب به پل را انکار می‌کند و می‌گوید رخدادهای مسیحی امکان خلق مردم غیرقومی جدیدی را ایجاد نمی‌کند بلکه تنها امکان وارد شدن غیریهودیان در قوم اسرائیل را فراهم می‌کند.

کیاتو نیز در نهایت با تفسیر تاریخدانان موافق است که کل‌گرایی پل را به معنای پیوند خوردن غیریهودیان در درخت اسرائیل می‌داند. به عبارت دیگر همه‌ی تفاوت‌ها و تمایزها محو نمی‌شوند، تنها یک تمایز یعنی یهودیت است که در مسیح کلیت می‌یابد تا بتواند غیریهودیان را در خود جذب کند. بنابراین کل‌گرایی پل بسط کلیت یهودیت برای شامل همه شدن است (Caputo, 2009: 1-4).

نتیجه‌گیری

می‌توان ادعا کرد نقدهای الهی‌دانان به بدیو همگی از این نکته‌ی مهم در صفحات اول کتاب پل - که بدیو اعلام می‌کند پل برای او نه رسول است نه قدیس - غفلت می‌کنند و همچنان سعی بر آن دارند که تفسیر بدیو را با واقعیت تاریخی پل تطبیق دهند. از این رو نقدهای آنان از گام اول برخاسته است. علاوه بر این تفسیرهایی از این قبیل تلاش می‌کنند پل را درون سنت یهودی و بدون ایجاد تضاد با این سنت بخوانند. نقد آن‌ها مبتنی بر نوعی خوانش از مسیحیت است که آن را جزئی از تاریخ ادیان قرار می‌دهد و مسیحیت دیگر رخدادهای قلمداد نمی‌شد. بلکه همچون ادامه‌ی یهودیت و در ارتباط با آن است. اما در تفسیر بدیو مسیحیت هم‌چون رخدادهای نو تعریف می‌شود که درونماندگار است و برای حقانیت یافتن خود را با هیچ سنت پیشینی پیوند نمی‌زند. امری کاملاً نو است که با گسست و شکستن گفتارهای پیشین، مدعی حقیقتی می‌شود که حقیقت کلی است. خطاب سوژه‌ی رستگاری پیش فرض معرفتی یا نشانه‌ای ندارد و معطوف به همگان است. ریشه‌ی این دو نوع خوانش از مسیحیت را می‌توان در تفسیر آریانیسم و مرقیون از مسیحیت و مسئله‌ی خدای پدر و پسر ردیابی کرد. بسیاری از مفسران بر این باور هستند که خوانش بدیو از پل کاملاً مبتنی است بر خوانش مرقیون و تفکر هر سه آنها در یک راستا هستند.^۱ برخلاف تفسیر آریانیستی از مسیحیت که آن را به قوم خاص یهود بازمی‌گرداند، تفسیر گنوسی مرقیون از پل مسیحیت را در گسست از یهودیت طرح می‌کند (Badiou, 2009: 17).

اما فارغ از رویکردهای منتقدانه یا تأییدکننده‌ی تفسیر بدیو از پل، آنچه بیش از همه در این سراغ گرفتن دوباره‌ی متفکری سکولار از قدیسی در قرن اول میلادی اهمیت دارد، تقدم حقیقت برای تفکر است که هر فیگوری که آن را ادعا کند می‌تواند الگوی ما باشد. بدیو در صفحات پایانی کتاب پل ما را به سوژه شدن در عصر خویش فرا می‌خواند. پل به ما می‌آموزد نگذاریم گفتارهای هژمونیک دورانمان تفکر ما را شکل دهند و تسلیم آنها نشویم. بلکه کافی است گوش به زنگ باشیم تا رخدادهای ما را ببینیم و با ایمان و وفاداریمان به آن‌ها امکان حقیقت کلی را فراهم کنیم. بدیو با نمونه‌ای که از تاریخ مسیحیت برایمان می‌آورد به ما نشان می‌دهد چگونه سوژه‌ی سیاسی و مبارز با وفاداری به حقیقت - رخدادهای می‌تواند متولد شود و کنش سیاسی تا چه اندازه می‌تواند در ارتباط با تفکر و فلسفه شکل بگیرد. به تعبیری دیگر او پاسخی برای مسئله‌ی همیشگی عمل و

۱ میلر در کتاب زیر خوانش فلسفی خود را از پل، مرقیون و بدیو را در سه فصل جداگانه ارائه می‌کند و این هم‌راستایی را نشان می‌دهد:

Miller, Adam (2008) Badiou, Marion and St. Paul: Immanent Grace. London: Continuum

نظر و وظیفه‌ی فلسفه در این راه ارائه می‌کند؛ فلسفه دقیقاً به کار «تغییر جهان» می‌آید اگر به رخداد-حقیقت وفادار باشد.

References

- Badiou, Alain(1395) *Manifesto for Philosophy* 1 & 2. Trans. By Ferdousi, Ali, Tehran: Dibaacheh Nashr
- Badiou, Alain(1386) *Saint Paul: The Foundation of Universalism*. Trans. By Farhadpour, Morad and Najafi, Saleh, Tehran: Maahi Nashr
- Badiou, Alain(2005) *Infinite Thought*, trans. And eds. Oliver Feltham and Justin Clemens, London: Continuum
- Badiou, Alain(2007) *Being and Event*, trans. And eds. Oliver Feltham and Justin Clemens, London: Continuum
- Badiou, Alain(2011) *Wittgenstein's Antiphilosophy*, trans. and intro. Bruno Bosteels, London: Verso
- Badiou, Alain(2009) *Theory of the Subject*, trans and intro. Bruno Bosteels London: Continuum
- Badiou, Alain and Miller, Adam(2005) Universal Truths and the Question of Religion: An Interview, *Journal of Philosophy and Scripture* 3(1)
- Badiou, Alain and Henric, Jacques (1998) *Paul the Saint- An Interview with Badiou*, Art Press
- Boeve, Lieven and Brabant, Christophe(2010) *Between Philosophy and Theology, Contemporary Interpretations of Christianity*
- Boyarin, Daniel(1994) *A Radical Jew: Paul and the Politics of Identity*, University of California Press
- Bell, Daniel M. Jr(2007) Badiou's Faith and Paul's Gospel, *Angelaki: Journal of the Theoretical Humanities*, 12:1, 97-111
- Boer, Roland (2009) *Criticism of Religion, On Marxism and Theology*. Leiden: Brill.V.2
- Bosteels, Bruno (2008) Radical Antiphilosophy, *Filozofski vestnik*, vol.xxix.N.2.15-18
- Caputo D. John and Alcock, Martin Linda (eds.) (2009) *St. Paul among the Philosophers*, Indian University Press Bloomington and Indianapolis
- Castelli, Elizabeth (2010) The Philosopher's Paul in the Frame of Global: Some Reflections, *South Atlantic Quarterly*, 109:4
- Clemens, J., Bartlett, A.J. & Ashton, P. (2006)*The Praxis of Alain Badiou*, Melbourne: re. press
- Critchley, Simon(2000) Demanding Approval: On the Ethics of Alain Badiou, *Radical Philosophy* 100:16-27
- Corcoran, Steven (ed.) (2015) *The Badiou Dictionary*, Edinburgh University Press
- Frick, Peter (ed.)(2013) *Paul in the Grip of the Philosophers*, Minneapolis: Fortress Press
- Hallward, Peter (2003) *Badiou: A Subject to Truth*, University of Minnesota Press
- Hallward, Peter (1995) An Interview with Badiou, Politics and Philosophy. *Angeaki: Journal of theoretical humanities*, 3:3
- Harink, Douglas (ed.)(2010) *Paul, Philosophy and the Theo-political Vision*, Oregon: CASCADE Books

- Heiden, Van der, Gert Jan, Cooten, G.H. and Cimino, A.(eds.)(2017) *Saint Paul and Philosophy: The Consonance of Ancient and Modern Thought*. Walter de Gruyter GmbH & Co KG.
- Phelps, Hollis (2014) *Alain Badiou Between Theology and Anti-Theology*, Routledge
- Kaufman, Eleanor (2008) The Saturday of Messianic Time(Agamben and Badio on the Apostle Paul), *South Atlantic Quarterly* 107: I
- Kerekes, Erzsebt (2015) The Figure of Apostle Paul in Contemporary Philosophy (Heidegger, Badiou, Agamben, Zizek.) *Journal for the study of Religion and Ideologies*, Vol.14:42, 27-53
- Kelsen, Mads Peter (2017) The Truth of Paul according to Alain Badiou. *JCRT*,16:2
- Lecerele, J.J. (1999) “Cantor, Lacan, Mao, Beckett, Meme combat, The Philosophy of Alain Badiou”. *Radical Philosophy* 93
- Marchart, Oliver (2007) *Post-Foundational Political Thought, Political difference in Nancy*, Lefort, Badiou and Laclau, Edinburg University Press
- McCaffrey, Enda (2017) Apostles of Anti-Philosophy: Badiou and Lyotard. *French cultural studies*, Vol 28 (1), 9-110
- Miller, Adam (2008) *Badiou, Marion and St. Paul: Immanent Grace*. London: Continuum
- Weaver, Taylor (2017) Badiou and Paulian Theology: Detecting a Theology of Death, *JCRT*, 16:2
- Taubes, Jacob(2004) *The Political Theology of Paul*, trans. Dana Hollander, Stanford University Press